

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA CHET TILLARNI SAMARALI O'RGATISH USULLARI.

Abdiyeva Aziza Najmiddinovna

Samarqand davlat chet tillari instituti

*Ingliz tili fakulteti Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda xorijiy til ingliz tili
yo`nalishi 2-bosqich talabasi.*

Ilmiy raxbar: Zubaydova Nilufar Negmatullayevna

Ilmiy raxbar: Nigora Azzamova Rajabboyevna

Annotatsiya: *Mazkur maqola maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tillarni samarali o'rgatish usullari, metodlari va tamoyillarini o'rganadi. Bolalarning yoshiga xos psixologik va kognitiv xususiyatlaridan kelib chiqib, chet til o'rgatish jarayonida foydalanilishi mumkin bo'lgan interaktiv va ijodiy yondashuvlar ko'rib chiqiladi. Maqola chet tilini o'rganishda o'yinlar, audiovizual materiallar va boshqa motivatsion vositalarning roli haqida ham ma'lumotlar beriladi.*

Kalit so'zlar: *Chet tili o'rganish, maktabgacha yosh, interaktiv usullar, o'yin orqali o'rganish, psixologik xususiyatlar, audiovizual materiallar.*

Kirish

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun chet tillarni o'rganish jarayoni ularning yoshiga mos usullar va motivatsion vositalarni talab qiladi. Ayniqsa, chet tillarni yoshligidan o'rganish kognitiv rivojlanish uchun foydali bo'lib, ularning til idrokini

va umumiy intellektual salohiyatini oshiradi. Shu bois, pedagoglar va ota-onalar uchun bolalarning qiziqishini qo'llab-quvvatlash muhimdir.

Asosiy Qism

1. Maktabgacha Yoshdagi Bolalarning Psixologik Xususiyatlari.

Ushbu yoshdagi bolalar diqqatni qisqa vaqt davomida jamlay oladi va ko'proq ijodiy hamda qiziqarli faoliyatlarga qiziqadi. Shuning uchun, chet til o'rganishda o'yinlar, qo'shiqlar va boshqa audiovizual materiallardan foydalanish samarali hisoblanadi.

2. O'yin Metodlari orqali O'rganish.

O'yinlar til o'rganishda eng samarali vositalardan biri bo'lib, ular bolalarning e'tiborini tortib, faol ishtirok qilishga undaydi. Masalan, ranglarni o'rgatish uchun "Ranglarni toping" o'yini yoki hayvon nomlarini o'rgatish uchun "Hayvonlar ovozi" kabi o'yinlardan foydalanish mumkin.

1. "Ranglarni toping" o'yini: Maqsad: Bolalarga ranglarni farqlash va ularni eslab qolishiga yordam berish.

Qanday o'ynash kerak: Bolalarga turli rangdagi kartochkalar yoki buyumlar beriladi. O'qituvchi yoki yetakchi bir rangni aytadi, masalan, "qizil". Bolalar shu rangdagi buyumni topishlari kerak va uni ko'tarishadi yoki ko'rsatishadi. Misollar: Uyda: bolalarga uy atrofida qizil rangli buyumni topib, olib kelish topshirig'ini berish. Darsda: Rangli kartochkalardan foydalanib, bolalar qaysi rang ekanligini aniqlaydi. Bu orqali ular ranglarni o'zaro farqlashni o'rganishadi. O'yin davomida ranglarni qiyinchilik darajasini oshirib aralashtirib, ko'proq rang va narsalar qo'shish mumkin.

2. "Hayvonlar ovozi" o'yini: Maqsad: Bolalarga hayvonlar nomlari va ularning ovozlarini eslab qolishga yordam beradi. Qanday o'ynash kerak: O'qituvchi bir hayvonning ovozini takrorlaydi yoki audio yozuvni ijro etadi. Bolalar bu hayvonning

nomini topishlari kerak. Misollar: O'qituvchi sigirning ovozi ("mo'o-moo") yoki boshqa hayvonlarning ovozlari chiqaradi va bolalar o'sha hayvonning nomini topadilar. Bolalarga hayvonlar rasmlari beriladi va ular ovozni tinglab, to'g'ri rasmni ko'rsatishadi. Bolalarga hayvonlarning rasmlarini ko'rsatish va "Bu qanday ovoz chiqaradi?" deb so'rash. Har bir hayvon ovozidan keyin, ular shunga o'xshash harakatlarni qilishlari ham mumkin, bu orqali o'yin yanada qiziqarli bo'ladi.

3. Audiovizual vositalardan foydalanish.

Chet tilini eshitish va ko'rish orqali o'rganish bolalarga o'ziga xos tajriba beradi. Multfilmlar, qo'shiqlar va qisqa videolardan foydalanib, bolalar tilni yanada tez va samarali o'rganadi.

4. Bolalarning rivojlanishiga moslashgan yondashuv.

Har bir bolaning o'ziga xos o'rganish sur'ati bor. Shuning uchun o'rganish jarayonini moslashtirish, qiyinchiliklarni kamaytirish va mos bosqichlar bilan tanishtirish pedagoglarning e'tiborida bo'lishi kerak.

Xulosa Maktabgacha yoshdagi bolalarga chet til o'rgatishda ijodiy va interaktiv yondashuvlar samaradorlikni oshiradi. O'yinlar, audiovizual materiallar va psixologik moslashuvli yondashuvlar bolalarning til o'rganishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va qiziqishini saqlab qoladi. Shuning uchun o'qituvchilar uchun bolalarning yoshiga mos innovatsion metodlarni qo'llash muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Lightbown, P., & Spada, N. (2006). How Languages are Learned. Oxford University Press.
2. Cameron, L. (2001). Teaching Languages to Young Learners. Cambridge University Press.

3. Ellis, R. (1994). The Study of Second Language Acquisition. Oxford University Press.
4. Pinter, A. (2006). Teaching Young Language Learners. Oxford University Press.
5. Pulatova F. A. Technologies for teaching students to think critically //International Academic Research Journal Impact Factor. – 2023. – Т. 7. – С. 56-61.
6. Pulatova F. A. Interactive education and its didactic opportunities //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2021. – Т. 11. – №. 11. – С. 204-206.
- 7 .Karimova, N. M., Yuldashova, S. T., Pulatova, F. A., & Shodiyeva, S. R. (2023). Pedagogical Conditions for Students to use Critical Thinking in the Development of Interethnic Communication. Journal of Survey in Fisheries Sciences, 10(2S), 4211-4219.